

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Skórcz na lata 2022-2025**

Skórcz, 2022

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział I	
Podstawy prawne i założenia programowe	4
1.1. Podstawy prawne Programu	4
Rozdział II	
Diagnoza problemów uzależnień w gminie	6
2.1. Dane demograficzne	6
2.2. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców	7
2.2.1. Najważniejsze problemy w opinii mieszkańców	7
2.2.2. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania	8
2.2.3. Substancje psychoaktywne: nikotyna	9
2.2.4. Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze	9
2.2.5. Przemoc w rodzinie	9
2.2.6. Hazard i uzależnienie od Internetu	10
2.3. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży	10
2.3.1. Relacje z innymi	11
2.3.2. Uzależnienia	11
2.3.3. Alkohol	11
2.3.4. Palenie tytoniu	12
2.3.5. Narkotyki i dopalacze	12
2.3.6. Komputer, telefon, Internet	13
2.3.7. Gry hazardowe	14
2.4. Lokalny rynek alkoholowy	14
2.5. Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży	17
2.6. Szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej.	18
2.7. Instytucjonalne zasoby gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	19

Rozdział III	
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025	19
3.1. Adresaci Programu	20
3.2. Cele i zadania	20
3.3. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27
3.4. Sposób realizacji i finansowanie	27
3.5. Monitoring i ewaluacja	27

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025, zwany dalej „Programem”, jest zapisem działań, które realizowane będą w ramach zadań własnych gminy Skórcz w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którymi zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków do prowadzenia działalności wychowawczej, profilaktycznej i informacyjnej, ograniczenie dostępności do alkoholu, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Program opracowano zgodnie z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, dotyczącymi obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Wykorzystano również wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawarte w opracowaniu „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 rok” oraz diagnozę problemów uzależnień przeprowadzoną w 2022 roku w gminie Skórcz.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Rozdział I

Podstawy prawne i założenia programowe

1.1. Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.). Zgodnie z art.4¹ ust.1 tejże ustawy „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 dla gminy Skórcz opracowano także na podstawie następujących aktów prawnych:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.),
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.),
- 5) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej Dz. U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.),
- 9) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).

Rozdział II

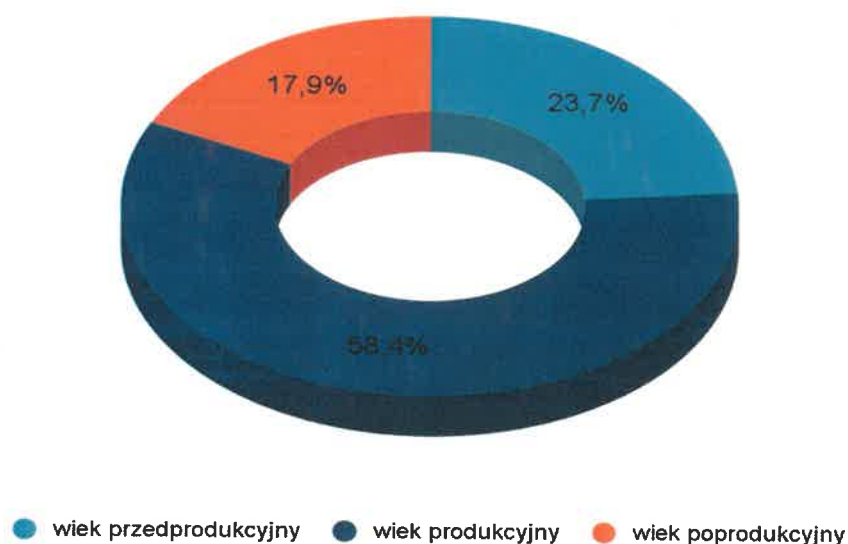
Diagnoza problemów uzależnień w gminie

Diagnoza problemów uzależnień i zasobów ich rozwiązywania w gminie Skórcz została przygotowana przy wykorzystaniu informacji i danych statystycznych przekazanych przez jednostki i instytucje samorządowe, działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, a także na podstawie badania ankietowego pn. „Diagnoza problemów uzależnień” przeprowadzonego w 2022 roku w gminie Skórcz wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy, dzieci i młodzież szkolna oraz sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

2.1. Dane demograficzne¹

Gmina Skórcz liczy 4 536 mieszkańców, z czego 48,4% stanowią kobiety, a 51,6% mężczyźni. 23,7% mieszkańców gminy to osoby w wieku przedprodukcyjnym (w tym 47,9% kobiety i 52,1% mężczyźni), 58,4% - osoby w wieku produkcyjnym (w tym 46,7% kobiety i 53,3% mężczyźni), natomiast 17,9% - osoby w wieku poprodukcyjnym (w tym 54,3% kobiety i 45,7% mężczyźni).

Wykres 1. Struktura ludności gminy Skórcz wg grup ekonomicznych.

Mieszkańcy gminy Skórcz zawarli w 2021 roku 43 małżeństwa. Dla porównania w 2019 roku zawarto w gminie 44 małżeństwa, a w 2020 roku - 41. W 2021 roku orzeczono 6

¹ Źródło: dane otrzymane od Gminy. Stan na dzień 31.12.2021r.

rozwodów (w 2019 r. - 11, w 2020 r. -11). 47,1% mieszkańców gminy Skórcz jest stanu wolnego, 45,0% żyje w małżeństwie, 2,7% mieszkańców jest po rozwodzie, a 5,2% to wdowy/wdowcy.

W 2021 roku urodziło się 60 dzieci, w tym 53,3% dziewczynek i 46,7% chłopców. Odnotowano 54 zgony, w tym 48,1% kobiet i 51,9% mężczyzn.

2.2. Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie;
- zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

Badania obejmowały mieszkańców gminy Skórcz, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział łącznie 58 osób, z czego 83% stanowiły kobiety, a 17% - mężczyźni. Średnia wieku respondentów wyniosła 40 lat.

2.2.1. Najważniejsze problemy w opinii mieszkańców

W opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Skórcz najpoważniejszymi uzależnieniami są: uzależnienie od komputera i Internetu - sieciologizm (64%) oraz uzależnienie od alkoholu (52%). Pozostałe uzależnienia zostały przez mieszkańców ocenione jako mało istotne:

uzależnienie od papierosów (55%), uzależnienie od narkotyków i dopalaczy (69%) oraz hazard (83%).

Uzależnienia do substancji zostały przez respondentów ocenione jako zagrażające życiu (alkoholizm - 71%, narkomania - 78%, nikotynizm - 50%), podczas, gdy uzależnienia od czynności, takie jak zakupoholizm czy pracoholizm - jako średnie zagrożenie dla zdrowia i życia (odpowiednio 54% i 42%). Warto zwrócić uwagę na fakt, że pozostałe z wymienionych uzależnień behawioralnych zostały przez badanych ocenione jako zagrażające zdrowiu i życiu: siecioholizm (48%) oraz uzależnienie od hazardu (54%). Może to świadczyć o dużej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.

Większość (74%) badanych mieszkańców gminy dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. Respondenci dostrzegają potrzebę warsztatów profilaktycznych dla uczniów, wsparcia psychologicznego dla rodzin, pomocy w integracji dzieci po okresie izolacji, realizacji otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień oraz ogólnospołecznych kampanii profilaktycznych.

2.2.2. Alkohol oraz postawy wobec jego spożywania

Z przeprowadzonych badań wynika, że większość badanych mieszkańców spożywa alkohol dosyć rzadko i w niewielkich ilościach.. 43% badanych zadeklarowało, że spożywa alkohol kilka razy w roku, 21% - kilka razy w miesiącu, a 5% - raz w tygodniu. 2% respondentów to osoby pijące alkohol kilka razy w tygodniu. Prawie co trzeci (29%) respondent zadeklarował abstynencję. 38% respondentów spożywa jednorazowo 1-2 porcji alkoholu, a kolejne 16% - od 3-4 porcji. Niewielka część badanych spożywa jednorazowo duże ilości alkoholu - od 5-9 porcji (łącznie 4%). 43% respondentów nie pije alkoholu.

Większość (67%) badanych mieszkańców nie wie, gdzie może uzyskać pomoc osoba uzależniona od alkoholu w jego rejonie zamieszkania. Pozostali wskazywali GOPS, ośrodek dla uzależnionych, poradnię uzależnień, grupy AA w większych miejscowościach, GKRPA, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim oraz Centrum Pomocy Rodzinie.

Mieszkańcy gminy prezentują dosyć wysoki poziom wiedzy na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu. Większość respondentów jest świadoma, że kobiety w ciąży nie powinny pić alkoholu, że prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu nie jest bezpieczne, a

także, że alkohol nie jest środkiem, który pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto większa część badanych jest przekonana, że alkohol zawarty w piwie i winie jest tak samo szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce).

Zdaniem 40% respondentów w gminie znajduje się odpowiednia liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Jednocześnie prawie 57% respondentów twierdzi, że lokali jest za dużo, a 3%- za mało.

67% badanych uważa, że osoby nieletnie nie mają problemu z zakupem alkoholu w lokalnych sklepach. Ich zdaniem należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż. Wobec powyższych koniecznym kierunkiem lokalnej polityki wobec legalnych substancji psychoaktywnych powinno być ograniczanie dostępu do alkoholu osobom nieletnim.

2.2.3. Substancje psychoaktywne: nikotyna

Palenie wyrobów tytoniowych nie stanowi wśród mieszkańców gminy poważnego problemu społecznego, gdyż 85% dorosłych mieszkańców nie znajduje się obecnie w nikotynowym nałogu. Jednakże niewielka grupa mieszkańców wykazuje oznaki uzależnienia od tytoniu, gdyż do regularnego palenia tradycyjnych papierosów przyznał się co dziesiąty badany. Okazjonalnie papierosy lub e-papierosy pali co dwudziesty respondent.

2.2.4. Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze

Wyniki wskazują, że wśród dorosłych mieszkańców gminy występuje problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Ponad jedna trzeci (37%) respondentów zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze, a jako najczęściej stosowane w środowisku lokalnym substancje wskazywali marihuanę, haszysz, dopalacze i amfetaminę. Co istotne, respondenci w zdecydowanej większości (93%) przyznawali, że nie wiedzą, gdzie w ich najbliższym otoczeniu można nabyć środki odurzające.

2.2.5. Przemoc w rodzinie

Wyniki dotyczące występowania przemocy w rodzinie wskazują, że stanowi ona istotny problem w lokalnym środowisku. Już co piąty badany zna osoby ze swojego otoczenia, które doświadczają przemocy w rodzinie, a kolejne 17% ma podejrzenia, że wśród osób, które znają występuje problem przemocy domowej.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy gminy w większości (62%) nie wiedzą, gdzie w ich rejonie zamieszkania może uzyskać pomoc osoba uzależniona od alkoholu oraz ofiara przemocy w rodzinie.

2.2.6. Hazard i uzależnienie od Internetu

Jak wynika z przeprowadzonych badań, co piąty dorosły mieszkaniec gminy Skórcz ma za sobą doświadczenia grania w gry na automatach, w których można wygrać pieniądze lub w gry liczbowe Totalizatora Sportowego. 46% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, aby zasilić domowy budżet i mieć więcej na zwykłe codzienne wydatki. 15% ma przecucie, że czeka ich duża wygrana, a kolejne 15% lubi towarzyszące graniu emocje. Dla niewielkiej części respondentów jest to rozrywka i sposób na nudę, inni grają, przyzwyczaili się w ten sposób spędzać czas. Pozostali grają, bo potrzebuje pieniędzy na jakiś dodatkowy wydatek np. samochód, dom, podróże lub potrzebują pieniędzy z powodu kłopotów finansowych.

88% badanych mieszkańców ocenia zjawisko uzależnienia od hazardu jako bardzo i dość rzadki problem w ich środowisku lokalnym. Zdecydowana większość (94%) respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze.

83% mieszkańców gminy Skórcz uważa, że uzależnienie od komputerów lub Internetu jest dość i bardzo powszechne w ich środowisku lokalnym. Pozostałe 17% ocenia je jako dość i bardzo rzadkie zjawisko.

2.3. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi.

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

W badaniu wzięli uczniowie szkół podstawowych w gminie Skórcz: 48 uczniów klas 4-6 oraz 38 uczniów klas 7-8.

2.3.1. Relacje z innymi

Uczniowie w gminie Skórcz deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami i opiekunami - SP 4-6 - 98%, SP 7-8 - 87%. Mniejszym zaufaniem obdarzają nauczycieli niż rodziców, jednakże jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie mają w większości bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6 - 94%, SP 7-8 - 58%. 37% starszych uczniów ocenia swoje relacje z nauczycielami jako neutralne. Również relacje z rówieśnikami uczniowie z gminy Skórcz oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze – SP 4-6 - 86%, SP 7-8 - 90%.

Powyższe wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne w gminie Skórcz, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.

2.3.2. Uzależnienia

Zdaniem uczniów klas 4-6 z gminy Skórcz w ich otoczeniu czasem występuje uzależnienie od Internetu - wskazuje na to 23% ankietowanych. Łącznie 19% badanych uczniów ocenia także uzależnienie od smartfona i mediów społecznościowych jako problem występujący w ich otoczeniu. Również odpowiedzi starszych uczniów wyraźnie wskazują, że w ich środowisku popularne jest uzależnienie od Internetu (42%) oraz od smartfona (48%).

2.3.3 Alkohol

Problem spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież w gminie Skórcz jest zauważalny, szczególnie wśród starszych uczniów. Inicjację alkoholową ma za sobą 8% badanych uczniów klas 4-6 oraz 25% uczniów klas 7-8. Uczniowie w większości przyznają, że zdarzyło im się pić raz lub dwa razy, natomiast niewielka część starszych uczniów przyznaje, że pili alkohol kilka a nawet kilkanaście razy. Żadnemu z badanych uczniów klas 4-6, którzy mają za sobą inicjację alkoholową nie zdarzyło się nigdy upić napojem alkoholowym. Wśród uczniów klas 7-8 do upicia się 40 razy lub więcej przyznaje się 5% badanych. 11% badanych uczniów klas 7-8 przyznaje, że spożywają alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, a 5% - co najmniej raz w tygodniu. Uczniowie najczęściej sięgają po alkohol z ciekawości (SP 4-6 - 2%, SP 7-8 - 13%).

Większość (79%) uczniów klas 4-6 uważa, że ich rówieśnicy nie piją alkoholu. Tylko 2% przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol. Natomiast wśród uczniów klas starszych już 39%

badanych twierdzi, że ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem badanych uczniów dzieci i młodzież sięgają po alkohol na imprezach, w domu, na świeżym powietrzu oraz podczas wycieczek szkolnych, a robią to po to, żeby zaimponować innym, dla lepszej zabawy i wyluzowania, dla towarzystwa oraz, co jest bardzo niepokojące, aby zapomnieć o kłopotach. Badani uczniowie najczęściej, że nie wiedzą w jaki sposób ich koledzy/ koleżanki zdobywają alkohol (SP 4-6 - 67%, SP 7-8 - 63%). Jednakże, ci uczniowie, którzy posiadają taką wiedzę przyznawali, że alkohol kupują im starsi koledzy, proszą obcych ludzi pod sklepem o jego zakup lub podkradają go rodzicom. Niepokój budzi fakt, że zdaniem 11% uczniów klas 7-8 ich rówieśnicy kupują sobie alkohol sami.

2% uczniów klas 4-6 zadeklarowało, że ich rodzice są świadomi, że ich dzieci piły już alkohol, a 8% uczniów klas 7-8 twierdzi, że ich rodzice o tym nie wiedzą. Jak wynika z deklaracji uczniów, reakcją rodziców na wiadomość, że ich dziecko piło alkohol było przeprowadzenie z nim rozmowy, a także wyznaczenie kary.

2.3.4. Palenie tytoniu

Badania wykazały, że problem palenia wyrobów tytoniowych jest zauważalny wśród uczniów klas starszych szkół podstawowych z gminy Skórcz. Do palenia papierosów choć raz w życiu przyznało się 2% badanych uczniów klas 4-6 oraz 21% uczniów klas 7-8. Uczniowie przyznają się do jednorazowego palenia lub palenia od czasu do czasu. 3% starszych uczniów pali regularnie. Uczniowie palili papierosy, bo chcieli spróbować czegoś nowego, namówili ich znajomi lub chcieli zaimponować w towarzystwie. Badani uczniowie często nie wiedzą, czy ich rówieśnicy palą papierosy (SP 4-6 - 54%, SP 7-8 - 34%). Jednakże, 2% uczniów klas młodszych i aż 61% uczniów klas starszych wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy.

2.3.5. Narkotyki i dopalacze

Wyniki badań wskazują, że uczniowie w gminie Skórcz nie przejawiają problemów związanych z przyjmowaniem narkotyków i dopalaczy. Jak wynika z deklaracji uczniów żaden z nich nie próbował nigdy narkotyków lub dopalaczy. 60% młodszych i 21% starszych uczniów wskazuje, że ich rówieśnicy nie mają kontaktu z narkotykami lub z dopalaczami. Zdaniem 8% uczniów klas 7-8 ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Duża część badanych uczniów nie ma wiedzy na ten temat (SP 4-6 - 40%, SP 7-8 - 71%). Uczniowie w

większości nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby w ich miejscowości łatwe lub trudne. Zdaniem 11% uczniów klas 7-8 byłoby to łatwe, natomiast 4% młodszych i 13% starszych uczniów twierdzi, że byłoby to trudne. Badani uczniowie w większości nie znają miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze, jednakże 14% badanych uczniów klas starszych twierdzi, że zna takie miejsca.

2.3.6. Komputer, telefon, Internet

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu przez uczniów. 42% uczniów klas 4-6 spędza przed komputerem maksymalnie dwie godziny dziennie, a 15% uczniów korzysta z komputera do czterech godzin dziennie. 17% młodszych uczniów korzysta z komputera kilka razy w tygodniu, a 18% - w ogóle nie spędza czasu przed komputerem. Niepokojący wydaje się jednak być fakt, że łącznie 8% spędza przed komputerem 6 lub więcej godzin dziennie. W praktyce może to oznaczać, że korzystanie z komputera i oglądanie telewizji są dla nich jedyną formą spędzania czasu. Wśród uczniów klas 7-8 aż 32% spędza powyżej 6 godzin dziennie przed ekranem komputera, a 5% - do 6 godzin. Tylko 16% ogranicza korzystanie z komputera do maksymalnie do 4 godzin, a kolejne 16% - 2 godzin dziennie. 11% starszych uczniów korzysta z komputera kilka razy w tygodniu, a 20% - nie spędza czasu przed komputerem

Uczniowie najczęściej wykorzystują komputer lub Internet do nauki, a także do kontaktowania się ze znajomymi, słuchania muzyki, grania w gry on-line oraz oglądania filmów. Część uczniów czas spędzony przed komputerem przeznacza na robienie zakupów on-line, poznawanie nowych osób oraz prowadzenie własnej strony lub bloga.

Badanie wykazało, że 40% młodszych i 36% starszych uczniów nie gra w gry komputerowe. 27% uczniów klas 4-6 oraz 21% uczniów klas 7-8 poświęca na granie w gry komputerowe maksymalnie 1 godzinę dziennie, a kolejne odpowiednio 27% i 21% - od 1 do 3 godzin dziennie. 6% młodszych i 11% starszych uczniów gra w gry komputerowe od 3 do 6 godzin dziennie, a 11% starszych - powyżej 6 godzin dziennie. Należy zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

Najwięcej czasu uczniowie spędzają na korzystaniu z telefonu. 46% uczniów klas 4-6 oraz 47% uczniów klas 7-8 korzysta z telefonu od dwóch do trzech godzin dziennie. Część

uczniów, szczególnie starszych spędza przed ekranem telefonu od czterech do pięciu (SP 4-6 - 6%, SP 7-8 - 13%), a nawet więcej niż 5 godzin dziennie (SP 4-6- 4%, SP 7-8 - 29%).

Większość uczniów (SP 4-6 - 96%, SP7-8 - 64%) deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Jednakże część uczniów, szczególnie starszych przyznaje, że brak dostępu do Internetu byłby dla nich problemem (SP 4-6 - 4%, SP 7-8 - 36%).

Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych czy korzystanie z telefonu. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

2.3.7. Gry hazardowe

Problem grania w gry hazardowe wśród uczniów z gminy Skórcz raczej nie występuje. Większość uczniów nie grała nigdy w gry na pieniądze (SP 4-6 - 88%, SP 7-8 - 87%). Niewielkiej grupie badanych zdarzyło się to kilka lub kilkanaście razy. Zdecydowana większość uczniów nigdy nie brała również udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Jednakże, prawie co piąty (18%) starszy uczeń przyznaje, że zdarzyło mu się kilka razy wziąć udział w tego typu konkursach. .

2.4. Lokalny rynek alkoholowy

Alkohol jest towarem legalnym, jednak wymagającym specjalnych regulacji prawno-administracyjnych i finansowych w związku z powodowaniem strat społecznych, ekonomicznych oraz zdrowotnych. Alkohol jest szczególnym towarem rynkowym i nie podlega zasadom wolnego rynku. Polska polityka alkoholowa wprowadziła wobec alkoholu regulacje o charakterze reglamentacyjnym, co oznacza to, że państwo polskie zezwala na handel alkoholem, ale ingeruje w kwestie związane z jego dostępnością.

Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku.

Dane statystyczne rejestrowane od kilku lat w sprawozdaniach z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Skórcz wskazują, że rynek napojów alkoholowych w gminie, w tym liczba punktów sprzedaży przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz do spożycia w miejscu sprzedaży charakteryzują się niewielką tendencją zwyżkową lub tendencją stałą.

Ustawodawca wprowadził instrumenty ograniczania dostępności alkoholu i w znacznej mierze stosowanie tych instrumentów pozostawił w kompetencji gmin. W dniu 9 marca 2018 r. weszła w życie ustawa nowelizująca ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która nałożyła na rady gmin obowiązek uchwalenia uchwał dotyczących:

- maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, jak i do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Podejmując ww. uchwały uwzględniono zapisy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dotyczące ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz struktury ich spożywania - uregulowano m.in. limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poprzez ustawowe wprowadzenie obowiązku określenia liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5% oraz na piwo - zarówno w przypadku placówek handlowych (do spożycia poza miejscem sprzedaży), jak i w przypadku lokali gastronomicznych (do spożycia w miejscu sprzedaży). Warto zaznaczyć, że maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i do spożycia poza miejscem sprzedaży skonsultowana została z jednostkami pomocniczymi gminy.

Na terenie gminy Skórcz sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 10 sklepach. Na terenie gminy brak jest zakładów gastronomicznych.

Tabela 1. Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych wg zawartości alkoholu.

Zawartość alkoholu	do 4,5%	od 4,5% do 18%	powyżej 18%
Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży	10	7	6
Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży	0	0	0

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w mieście są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Badanie miało na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży oraz nieprzyjemnych sytuacji zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy. 75% badanych stanowiły kobiety, a 25% - mężczyźni. 25% respondentów to pracownicy punktów sprzedaży, a 75% - ich właściciele. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 44 lata.

Połowa badanych sprzedawców napojów alkoholowych w gminie przejawia pożądane postawy wobec spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, 75% uważa, że spożywanie alkoholu nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych, a wszyscy badani są zdania, że prowadzenia pojazdów nawet po niewielkiej ilości alkoholu jest niebezpieczne.

Wszyscy badani są również zdania, że alkohol nie powinien być sprzedawany osobom poniżej 18 roku życia, a 75% uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany. Połowa respondentów twierdzi, że osoby małoletnie mają łatwy dostęp do alkoholu

Sprzedawcy napojów alkoholowych twierdzą, że w gminie Skórcz przypadki próby zakupu alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się sporadycznie. Część sprzedawców ocenia, że nieletni próbują kupić alkohol kilka razy w roku (25%) lub kilka razy w miesiącu (25%). 25% badanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy dziennie, a kolejne 25% - nie zdarzają się w ogóle.

Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży w niektórych sklepach wydaje się być dość rzadkim zjawiskiem - 50% badanych stwierdziło, że takie przypadki się w ogóle nie zdarzają w ich gminie. Pozostali ocenili, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w miesiącu lub kilka razy dziennie.

W ciągu ostatnich 3 miesięcy w żadnym badanym punkcie sprzedaży napojów alkoholowych nie doszło do nieprzyjemnych zajść związanych ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu. Żaden z badanych sprzedawców nie doświadczył także w ciągu ostatnich 3 miesięcy sytuacji, w której konieczne było wezwanie policji z prośbą o interwencję w związku z nieprzyjemnym zajściem związanym ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu.

Wszyscy badani sprzedawcy zadeklarowali, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie nieletniej. W przypadku wątpliwości, co do wieku klienta, 75% badanych twierdzi, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. 25% sprzedawców przyznaje, że rzadko weryfikuje wiek klienta. Uzyskane wartości świadczą o odpowiedzialnej postawie większości sprzedawców wobec zakazu sprzedaży alkoholu i wyrobów nikotynowych osobom nieletnim.

Funkcjonowanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w gminie Skórcz zostało przez wszystkich badanych ocenione bardzo i raczej dobrze. Żaden z ankietowanych sprzedawców nie zauważył wzrostu sprzedaży alkoholu w porównaniu z okresem sprzed pandemii.

2.5. Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży

W gminie Skórcz realizowanych jest szereg działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. W 2021 roku w szkołach zrealizowano warsztaty i spektakle profilaktyczne, w których uczestniczyło około 200 uczniów, 20 nauczycieli i 30 rodziców. Zorganizowano także kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w których wzięło udział 20 dzieci.

Tabela 2. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne (ilość osób uczestniczących).

	2019	2020	2021
Uczniowie	200	200	200
Nauczyciele	20	20	20
Rodzice	30	30	30
Nazwy programów	warsztaty w szkołach, spektakle profilaktyczne		
Inne działania profilaktyczne			
Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	20	20	20

2.6. Szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej.

Informacji o rozmiarach tego problemu dostarczają dane uzyskane m.in z Ośrodka Pomocy Społecznej, Posterunku Policji, SPZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, a także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc materialną oraz prowadzi prace socjalną wobec rodzin z problemem alkoholowym. Osoby uzależnione kierowane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub grup wsparcia AA. Pracownicy socjalni współpracują również z ośrodkami terapii uzależnień i współuzależnień, poradniami zdrowia psychicznego, z Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, Policją oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi. Problemom alkoholowym często towarzyszy przemoc w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu w 2021 r. objął pomocą 6 rodzin, które zostały dotknięte problemem alkoholowym. GOPS w 2021 r. zarejestrował także 5 nowych Niebieskich Kart, gdzie podłożem przemocy był nadużywany alkohol. Łącznie prowadzono 12 Niebieskich Kart.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu wzorem lat ubiegłych propagowała dobre praktyki w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom i rozpowszechniała materiały informacyjno- edukacyjne w tym zakresie.

W 2021 roku Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Skórcz przeprowadziła 5 posiedzeń Komisji oraz 4 rozmowy z osobami uzależnionymi od alkoholu. Sporządzono 7 nowych wniosków o zobowiązaniu do podjęcia leczenia odwykowego. W 2021 roku Komisja nie przeprowadziła żadnej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, wydała natomiast 1 postanowienie opiniujące lokalizację punktu sprzedaży napojów alkoholowych.

Z oddziaływań psychoterapeutycznych w SPZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim w 2021 r. skorzystało 26 osób z terenu gminy, którym udzielono 159 porad.

2.7. Instytucjonalne zasoby gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Na terenie gminy Skórcz funkcjonuje szereg instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień w środowisku lokalnym. Wśród nich należy wymienić:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Posterunek Policji w Skórczu,
5. Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim,
6. Placówki oświatowe i kulturalne,
7. Zakłady opieki zdrowotnej,
8. Inne podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień posiadające w swoich statutach zapisy umożliwiające realizację tych zadań na terenie gminy Skórcz.

Rozdział III

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025

Na podstawie przedstawionej diagnozy problemów uzależnień w gminie Skórcz oraz zasobów umożliwiających przeciwdziałanie występowaniu uzależnieniom, w tym behawioralnym, stworzono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 202-2025.

Program określa cel główny i cele szczegółowe, wyznacza kierunki działań, realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele i działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców gminy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień i podlegać będą monitoringowi i ewaluacji. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

3.1. Adresaci Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025 skierowany jest przede wszystkim do:

- dzieci i młodzieży,
- rodziców, opiekunów i wychowawców,
- konsumentów i sprzedawców napojów alkoholowych,
- osób pijących w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osób uzależnionych,
- rodzin osób z problemem uzależnień i przemocy,
- kobiet w ciąży i innych osób dorosłych, w tym kierowców,
- pracowników podmiotów działających na terenie gminy, zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- przedstawicieli władz lokalnych,
- mieszkańców gminy, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem uzależnień.

3.2. Cele i zadania

Głównym celem wyznaczonym w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025 jest:

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, w tym uzależnieniem behawioralnym (m.in. siecioholizm, fonoholizm, hazard i inne).

ZADANIA:

1. Kontynuacja współpracy z placówkami leczniczymi w celu realizacji zadań i programów zdrowotnych w zakresie terapii uzależnień i współuzależnień,
2. Prowadzenie działalności interwencyjno-edukacyjno-motywującej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:
 - prowadzenie rozmów motywacyjno informacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin,
 - kierowanie na badania do biegłych i pokrywanie kosztów sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym sporządzanie wniosków do sądu,
 - współpraca z kuratorami sądowymi.
3. Pokrywanie kosztów rozpatrywania wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego (badań, wydawania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu).
4. Rozpowszechnianie informacji o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie edukacji w zakresie szkodliwości alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki:

1. Liczba osób korzystających z pomocy placówek leczniczych w zakresie terapii uzależnień i współuzależnień,
2. Liczba posiedzeń GKRPA,
3. Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjno -informacyjnych,
4. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno - informacyjne,
5. Liczba osób skierowanych na badanie biegłych sądowych,
6. Liczba wydanych opinii lekarskich,
7. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej oraz prawnej dla rodzin osób uzależnionych, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

ZADANIA:

1. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Wspieranie działań wobec rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia poprzez ścisłą współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, szkołami oraz z przedstawicielami innych instytucji zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.
3. Aktywna współpraca z pedagogiem/psychologiem szkolnym oraz dyrekcją szkół w zakresie zapewnienia opieki psychologicznej i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin z dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą.
4. Prowadzenie działalności informacyjnej wśród mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób i rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemoc w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba osób, którym udzielono pomocy psychospołecznej i prawnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie,
2. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”,
3. Liczba dzieci z rodzin z dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą objętych opieką psychologiczną i pomocą edukacyjną.

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w społeczności lokalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

ZADANIA:

1. Finansowanie i wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień (w tym uzależnień behawioralnych) i przeciwdziałania przemocy realizowanych w szkołach oraz innych placówkach oświatowych i opiekuńczych w formie zajęć informacyjno- edukacyjnych dla całej społeczności (uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej), w tym: programów rekomendowanych, pogadank, prelekcji, warsztatów, konkursów, spektakli i innych wydarzeń o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym.
2. Organizowanie i dofinansowanie form wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewniających realizację programów z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.
3. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia oraz wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez:
 - rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych i świetlicach środowiskowych (w tym dożywianie dzieci),
 - rozwój oferty zajęć sportowych,
 - wspieranie i realizacja imprez sportowo-rekreacyjnych,
 - doposażenie i poprawę funkcjonowanie bazy sportowo-rekreacyjnej.
4. Prowadzenie w społeczności lokalnej działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, dostępności usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz wspieranie działań promujących zdrowy i trzeźwy styl życia poprzez organizację:
 - akcji profilaktyczno-edukacyjnych,
 - festynów rodzinnych,
 - koncertów/spektakli profilaktycznych,
 - kampanii edukacyjnej w lokalnych mediach/prasie.

5. Przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i profilaktycznych, w tym ulotek, broszur, plakatów, czasopism, nagród i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
6. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.
7. Współdziałanie w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z problematyką uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba realizowanych programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych,
2. Liczba i rodzaj działań profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych i opiekuńczych,
3. Liczba uczniów biorących udział w programach/ zajęciach profilaktycznych,
4. Liczba dzieci biorących udział w zorganizowanym wypoczynku,
5. Liczba i rodzaj zajęć pozalekcyjnych,
6. Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne, w tym na zajęcia sportowe,
7. Liczba imprez sportowo- rekreacyjnych oraz liczba uczestników,
8. Liczba i rodzaj zakupionego sprzętu sportowo-rekreacyjnego,
9. Liczba i rodzaj działań informacyjno-edukacyjnych oraz liczba uczestników tych działań,
10. Liczba i rodzaj dystrybuowanych materiałów edukacyjnych i profilaktycznych,
11. Liczba i rodzaj działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz liczba odbiorców tych działań.
12. Liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych.

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (m.in. sieciologizm, fonologizm, hazard i inne).

ZADANIA:

1. Aktywna współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi instytucjami prowadzącymi działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
2. Współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Wspieranie działalności ruchów samopomocowych działających na terenie gminy.
4. Zabezpieczenie organizacyjno - finansowe warunków działalności Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Finansowanie i organizowanie szkoleń, warsztatów, kursów specjalistycznych i innych form podnoszenia kwalifikacji dla pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc oraz z członkami ich rodzin, w tym z dziećmi i młodzieżą.

Wskaźniki:

1. Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację tych zadań,
2. Liczba osób objętych ww. działaniami,
3. Liczba dofinansowanych i zrealizowanych inicjatyw społecznych,
4. Liczba i rodzaj działań grup samopomocowych,
5. Liczba członków Komisji biorących udział w posiedzeniach,
6. Liczba i rodzaj form szkoleniowych oraz liczba uczestników.

V CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.

ZADANIA:

1. Opiniowanie przez Komisję wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
2. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Podejmowanie interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych.
4. Prowadzenie działań edukacyjnych, skierowanych do właścicieli placówek handlowych, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków konkurencji i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Wskaźniki:

1. Liczba wydanych postanowień Komisji dot. zaopiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
2. Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
3. Liczba i rodzaj interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi
4. Liczba i rodzaj podjętych działań edukacyjnych wobec sprzedawców napojów alkoholowych.

3.3. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osobom wchodzącym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w każdym posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł brutto. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności.

Członkom Komisji, w związku z wykonywaniem zadań Komisji, przysługuje zwrot kosztów podróży i inne należności na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).

3.4. Sposób realizacji i finansowanie

Za realizację Programu odpowiedzialna jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki na realizację Programu pochodzą będą z budżetu gminy z przeznaczeniem na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dodatkowych kwot pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

3.5. Monitoring i ewaluacja

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Skórcz na lata 2022-2025 podlega monitoringowi.

Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wskaźniki monitoringowe dotyczące każdego założonego celu szczegółowego.

W celu rzeczywistej oceny stopnia realizacji Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja. Ewaluacja prowadzona będzie w oparciu o posiadane sprawozdania merytoryczne i

finansowe, dotyczące realizacji zadań dofinansowanych z budżetu gminy, a także dane statystyczne, wskaźniki oraz trendy wieloletnie.

Działania w ramach monitoringu i ewaluacji dostarczą również informacji dotyczących ewentualnych potrzeb związanych z wprowadzeniem modyfikacji najważniejszych kierunków działań celem maksymalizacji zamierzonych efektów realizacji Programu.